

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ АВТОМАТИКИ, ЕЛЕКТРОНІКИ ТА КОМП'ЮТЕРНИХ
СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ**

**MEASUREMENT, CONTROL AND DIAGNOSIS
IN TECHNICAL SYSTEMS**

**ПЕРША МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ
ПАМ'ЯТІ ПРОФЕСОРА ВОЛОДИМИРА ПОДЖАРЕНКА**

**«ВИМІРЮВАННЯ, КОНТРОЛЬ ТА ДІАГНОСТИКА
В ТЕХНІЧНИХ СИСТЕМАХ (ВКДТС -2011)»**

Збірник тез доповідей

18-20 жовтня 2011 р.

**ВНТУ
ВІННИЦЯ
2011**

УДК 621.3.08
ББК 30.607

Друкується за рішенням Вченої ради Вінницького національного технічного університету Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України

Головний редактор: **В.В.Грабко**

Відповідальний за випуск: **Кучерук В.Ю.**

Рецензенти: **Столярчук П.Г.**, доктор технічних наук, професор
Кухарчук В.В., доктор технічних наук, професор

Перша міжнародна наукова конференція «Вимірювання, контроль та діагностика в технічних системах» (ВКДТС -2011), 18-20 жовтня, 2011 р.
Збірник тез доповідей. – Вінниця: ВНТУ, 2011. – 215 с.

ISBN

У збірнику опубліковано матеріали конференції, присвяченої проблемам теоретичних основ вимірювань, контролю та технічної діагностики, інформаційно-вимірювальних технологій та метрології.

УДК 621.3.08
ББК 30.607

ISBN

© Вінницький національний технічний університет, укладання, оформлення, 2011

МІКРОПРОЦЕСОРНА ІНФОРМАЦІЙНО-ВИМІРЮВАЛЬНА СИСТЕМА КОНТРОЛЮ СКЛАДУ ДИМОВИХ ГАЗІВ КОТЕЛЬНИХ УСТАНОВОК

Ключові слова: газоаналізатор, контролер, система контролю, оптико-абсорбційний інфрачервоний метод.

Вступ. Ефективність роботи котельних установок прямо залежить від наявності достовірної інформації про хід технологічних процесів. Відсутність контрольно-виміральної апаратури, такої як газоаналізатор, може спричинити неефективну роботу установки, зокрема неякісне згорання палива [1].

Основна частина. Контроль продуктів спалювання котельних установок пропонується вести за допомогою газоаналітичної системи на основі оптико-абсорбційного інфрачервоного (ОАЧ) методу. Фізичний принцип дії такої системи полягає в тому, що вимірюється поглинання оптичного випромінювання газу, що досліджується на тій ділянці спектру, де він має інтенсивну смугу поглинання, що не співпадає зі смугами поглинання інших газів, які можуть знаходитись у газовій суміші, що аналізується.

Газоаналітичну систему (ГС) побудуємо по принципу прямої дії з наступними функціональними вузлами: блок стабілізації вхідних параметрів (БСВП), вимірвальний перетворювач (ВП), пристрій обробки інформації (ПОІ).

БСВП повинен відповідати таким вимогам: висока швидкодія, ефективне та надійне очищення від механічних домішок, зменшення до необхідного значення вологості суміші та тиску.

На наступному етапі проба газу подається на ВП, у якому здійснюється перетворення потоку випромінювання в пропорційний йому за величиною змінний електричний сигнал (згідно закону Ламберта-Бера (формула 1)) і відбувається його попереднє посилення.

$$I_{вих} = a \cdot [1 - \exp(-b \cdot \varphi)] \quad (1)$$

де $I_{вих}$ – вихідний електричний сигнал (струм), a, b – постійні, μ – масова концентрація компонента газової суміші.

Потім сигнал підсилюється до уніфікованого значення в основному підсилювачі і поступає в ПОІ.

Функціональна схема розробленої системи представлена на рисунку 1 (схема ГС показана узагальнено у вигляді одноканальної, але практично система є багатоканальною для багатокомпонентного аналізу газової суміші). Вимірювання концентрації газової суміші відбувається в безперервному режимі.

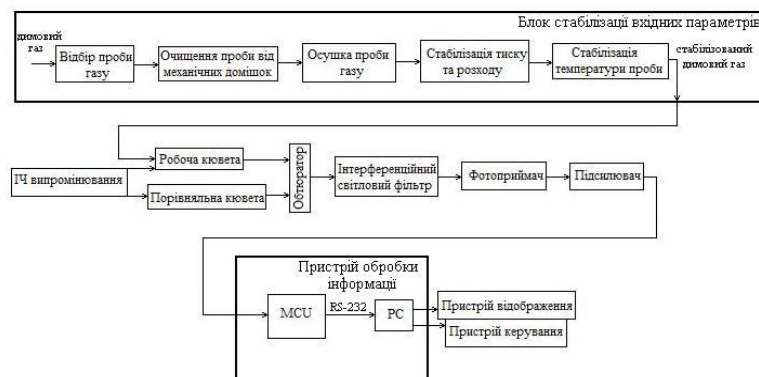

Рис. 1. Функціональна схема ГС

Висновок. У роботі представлена функціональна схема газоаналітичної системи. Перевагою розробленої системи є наявність у її складі блока стабілізації вхідних параметрів. Наявність даного блока компенсує вищезгадані дестабілізуючі фактори і, як наслідок, підвищується точність вимірювання.

Список літературних джерел

1. Козубовський В.Р. Оптичні прилади газового аналізу для контролю забруднення атмосферного повітря (огляд) // Метрологія та прилади №2 – 2010. – С. 62-70.